

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 16.4.2019
COM(2019) 186 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOGI

k

**SPOROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

Učinkovitejše odločanje na področju socialne politike:

opredelitev področij za okrepljen prehod na glasovanje s kvalificirano večino

Priloga 1: **Zgodovinski pregled**

EU ima v skladu s pogodbama EU socialno poslanstvo. To velja že od samega začetka, čeprav je bil razvoj specifične zakonodaje EU postopen: na začetku je socialna politika v širšem smislu pomenila sredstvo za povezovanje trgov, sčasoma pa se je razvila v sredstvo za zagotavljanje socialnih izidov, ki so sami po sebi cilj. V 60 letih evropskega povezovanja je socialna politika postala vse bolj pomembna za EU, kar se odraža v vsaki novi različici Pogodb.

Na podlagi **Rimske pogodbe** (1957) je večina pooblastil na področju socialne politike ostala zunaj področja uporabe ukrepov Skupnosti, ki so bili omejeni na spodbujanje tesnega sodelovanja med državami članicami s podporo Evropskega socialnega sklada. Komisija je lahko izdajala mnenja o zdravju in varnosti na delovnem mestu. S pogodbo sta bili uvedena prosto gibanje delavcev in obveznost sprejemanja ukrepov za usklajevanje socialne varnosti. Odločitve na teh področjih so se sprejemale soglasno v Svetu, Parlament pa pri tem ni imel nobene vloge.

Socialna politika se je razvila leta 1986 z **Enotnim evropskim aktom** ter uvedbo možnosti sprejemanja minimalnih zahtev za zdravje in varnost delavcev, pri čemer je Svet ravnal na podlagi kvalificirane večine in v sodelovanju s Parlamentom.

S protokolom o socialni politiki k **Maastrichtski pogodbi** iz leta 1992 so se področja ukrepanja EU na področju socialne politike razširila in se odtlej niso bistveno spremenila. S protokolom o socialni politiki je bilo **glasovanje s kvalificirano večino** določeno za:

- delovne pogoje,
- obveščanje zaposlenih in posvetovanje z njimi,
- enake možnosti moških in žensk ter
- vključevanje oseb, ki so izključene s trga dela.

Glasovanje s **soglasjem** v Svetu je bilo določeno za vprašanja v zvezi s:

- socialno varnostjo in socialno zaščito delavcev,
- odpuščanja,
- zastopanjem in kolektivno obrambo interesov delavcev in delodajalcev, vključno s soodločanjem, ter
- pogoji za zaposlitev državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU.

V zvezi s slednjimi področji se je bilo treba posvetovati s Parlamentom (zdaj je to posebni zakonodajni postopek). Izrecno **izključeni** so bili:

- plače,
- pravica združevanja,
- pravica do stavke ter
- pravica do izprtja.

Protokol je bil vključen v **Amsterdamsko pogodbo** iz leta 1997, s čimer so se določbe začele uporabljati za vse države članice in postavili temelji za sedanji Naslov X PDEU. Ustvarjena je

bila nova pravna podlaga za boj proti diskriminaciji, ki se do danes ni spremenila: V členu 13 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (zdaj člen 19(1) PDEU) je bilo določeno, da lahko Svet na predlog Komisije in po odobritvi Parlamenta soglasno sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti ali spolne usmerjenosti.

V **Pogodbi iz Nice** iz leta 2001 sta bili v členu 137 (zdaj v točkah (j) in (k) člena 153(1) PDEU) uvedeni dve novi področji sodelovanja, s čimer je bila Unija pooblaščen za podpiranje in dopolnjevanje dejavnosti držav članic na področju:

- boja proti socialni izključenosti ter
- posodobitve sistemov socialne zaščite.

Pooblastilo za sprejemanje direktiv za določitev minimalnih standardov na teh področjih ni bilo določeno¹. Poleg tega se veljavne zahteve za soglasje na področju socialne politike s Pogodbo niso spremenile, ampak je bila uvedena **posebna premostitvena klavzula** (zdaj v členu 153(2) PDEU).

Z **Lizbonsko pogodbo** (ki je začela veljati 1. decembra 2009) je doseganje visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva postalo cilj Unije. Za sprejemanje ukrepov za **koordinacijo socialne varnosti v zvezi s prostim gibanjem delavcev** (člen 48 PDEU) sta se namesto soglasja začela uporabljati glasovanje s kvalificirano večino in redni zakonodajni postopek.

Zahteve za soglasje in posvetovanje s Parlamentom so se ohranile na naslednjih področjih (zdaj zajetih s členom 153(1)(c), (d), (f) in (g) ter členom 19 PDEU):

- socialna varnost in socialna zaščita delavcev (ne za čezmejne primere),
- odpuščanja,
- zastopanje in kolektivna obramba interesov delavcev in delodajalcev, vključno s soodločanjem,
- pogoji za zaposlitev državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU, ter
- ukrepi za boj proti diskriminaciji.

Hkrati je bila v členu 48(7) PEU uvedena **splošna premostitvena klavzula**, ki je omogočila prehod s soglasnosti na kvalificirano večino ali s posebnega zakonodajnega postopka na redni zakonodajni postopek na področjih, za katera se ne uporablja posebna premostitvena klavzula, kot sta nediskriminacija ter socialna varnost in socialna zaščita delavcev.

¹ Področje socialne varnosti in socialne zaščite delavcev (člen 153(1)(c) PDEU) se prekriva s področjem posodobitve sistemov socialne zaščite (člen 153(1)(k) PDEU). Za take primere je v točki (k) določeno pravilo prednostne obravnave, po katerem navedena točka ne posega v točko (c).

Priloga 2: Predlagani pravni akti na socialnem področju v obdobju 2014–2019

Komisija je predložila 27 pravnih predlogov za posodobitev socialnega tržnega gospodarstva EU in doseganje „ocene AAA na socialnem področju“ za Evropo. Dogovor je bil dosežen v zvezi s 24 od njih, o preostalih treh pa poteka razprava.

Št.	Kratek naslov	Objava
1	Uredba (EU) 2015/779 o spremembi Uredbe (EU) št. 1304/2013 glede dodatnega začetnega predplačila, ki se izplača za operativne programe, podprte v okviru pobude za zaposlovanje mladih	UL L 126 , 21.5.2015, str. 1
2	Priporočilo Sveta o vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela	UL C 67 , 20.2.2016, str. 1
3	Sklep Sveta (EU) 2015/1848 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2015	UL L 268 , 15.10.2015, str. 28
4	Sklep Sveta (EU) 2016/1838 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2016	UL L 280 , 18.10.2016, str. 30
5	Direktiva (EU) 2017/2398 o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu	UL L 345 , 27.12.2017, str. 87
6	Priporočilo Sveta o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in razveljavitvi Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje	UL C 189 , 15.6.2017, str. 15
7	Priporočilo Sveta z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle	UL C 484 , 24.12.2016, str. 1
8	Direktiva Sveta (EU) 2017/159 o izvajanju Sporazuma o izvajanju Konvencije o delu na področju ribolova Mednarodne organizacije dela iz leta 2007, sklenjene 21. maja 2012 med Splošno konfederacijo kmetijskih zadrug v Evropski uniji (COGECA), Evropsko federacijo delavcev v prometu (ETF) in Združenjem nacionalnih organizacij ribiških podjetij v Evropski uniji (Europêche)	UL L 25 , 31.1.2017, str. 12
9	Direktiva (EU) 2018/957 o spremembi Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev	UL L 173 , 9.7.2018, str. 16
10	Uredba (EU) 2017/2305 o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 glede spremembe virov za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in virov za cilj „naložbe za rast in delovna mesta“ ter cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“	UL L 335 , 15.12.2017, str. 1
11	Direktiva Sveta (EU) 2018/131 o izvajanju Sporazuma, sklenjenega med Združenjem ladjarjev Evropske skupnosti (ECSA) in Evropsko federacijo delavcev v prometu (ETF), o spremembi Direktive 2009/13/ES v skladu s spremembami iz leta 2014 Konvencije o delu v pomorstvu iz leta 2006, kot jih je odobrila Mednarodna konferenca dela 11. junija 2014	UL L 22 , 26.1.2018, str. 28
12	Priporočilo Sveta o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva	UL C 153 , 2.5.2018, str. 1
13	Sklep (EU) 2018/646 o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass) in razveljavitvi Odločbe št. 2241/2004/ES	UL L 112 , 2.5.2018, str. 42
14	Sklep Sveta (EU) 2018/1215 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic	UL L 224 ,

		5.9.2018, str. 4
15	Uredba (EU) 2019/128 o ustanovitvi Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop) in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 337/75	UL L 30 , 31.1.2019, str. 90
16	Uredba (EU) 2019/127 o ustanovitvi Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1365/75	UL L 30 , 31.1.2019, str. 74
17	Uredba (EU) 2019/126 o ustanovitvi Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2062/94	UL L 30 , 31.1.2019, str. 58
18	Direktiva (EU) 2019/130 o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (serija II)	UL L 30 , 31.1.2019, str. 112
19	Predlog direktive o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z zahtevami glede dostopnosti proizvodov in storitev	COM(2015) 615
20	Predlog uredbe o spremembi Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Uredbe (ES) št. 987/2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004;	COM(2016) 815
21	Predlog direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU;	COM(2017) 253
22	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v Evropski uniji	COM(2017) 797
23	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega organa za delo;	COM(2018) 131
24	Predlog priporočila o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite;	COM(2018) 132
25	Predlog direktive o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (serija III);	COM(2018) 171
26	Predlog uredbe o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji (ESPG);	COM(2018) 380
27	Predlog uredbe o Evropskem socialnem skladu plus (ESS+).	COM(2018) 382